

Opettajatarvetyöryhmän muistiossaan 2003:9 antamat suuntaviivat opettajankouluttajille

Armi Mikkolan esitykseen 26.11.2003 liittyviä poimintoja Opettajatarvetyöryhmän muistiosta, joka löytyy kokonaisuudessaan opetusministeriön sivuilta pdf-tiedostona. Opettajatarveselvitys on tarkoitus ajantasaisesti seuraavan kerran vuonna 2005.

Tietoja perusopetuksen ja lukio-opetuksen opettajien määrästä ja muodollisesta kelpoisuudesta

Eniten perusopetuksen opettajissa on luokanopettajia. Kyseiseen ryhmään on tilastoitu myös esiluokanopettajat, joita keväällä 2002 oli 512. Suomenkielisen perusopetuksen luokanopettajista muodollista kelpoisuutta vailla hoitamaansa tehtävään oli 9,8 % (1 835). Läneittäin tarkasteltuna tilanne oli paras Oulun läänissä ja huonoin Etelä-Suomen läänissä. Oulun läänin suomenkielisen perusopetuksen luokanopettajista muodollinen kelpoisuus hoitamaansa tehtävään puuttui 4,6 %:lta (99) ja Etelä-Suomen läänin luokanopettajista 15,3 %:lta (1 007).

Erytisluokanopettajista ja erityisopettajista muodollinen kelpoisuus hoitamaansa tehtävään puuttui 31,2 %:lta (1 474). Tilanne oli vaikein Etelä-Suomen läänissä, jossa muodollista kelpoisuutta vailla oli 41,3 % (796) erityisopetuksen opettajista. Lukion osalta opettajatilanne oli kokonaisuudessaan hyvä, päätoimisista opettajista muodollinen kelpoisuus hoitamaansa tehtävään puuttui 5,5 %:lta (378).

Alueellisia tietoja suomenkielisen perusopetuksen ja lukiokoulutuksen päätoimisten opettajien määrästä ja muodollisesta kelpoisuudesta tehtävätyypeittäin on liitetaulukossa 6–7. Perusopetuksen ja lukion lehtoreiden ja päätoimisten tuntiopettajien kelpoisuus vaihtelee oppiaineittain. Suomenkielisen koulutuksen lehtoreiden ja päätoimisten tuntiopettajien kelpoisuustilanne oppiaineittain kevätlukukaudella 2002 ilmenee taulukosta neljä.

Kevätlukukaudella 2002 ruotsinkielisessä perusopetuksessa päätoimisia opettajia oli 3 089, joista muodollinen kelpoisuus hoitamaansa tehtävään oli 77,8 %:lla (2 402). Ruotsinkielisessä lukiokoulutuksessa päätoimisia opettajia oli 470. Näistä muodollinen kelpoisuus hoitamaansa tehtävään oli 91,3 %:lla (429). Ruotsinkielisten opettajien kelpoisuustilanne on sekä perusopetuksessa että lukiokoulutuksessa suomenkielistä puolta huonompi.

Ruotsinkielisessä perusopetuksessa oli kevätlukukaudella 2002 yhteensä 1 450 luokanopettajaa ja esiluokanopettajaa. Heistä esiluokanopettajia oli 46. Luokanopettajista 17,4 % (252) oli muodollista kelpoisuutta vailla. Alueelliset erot kelpoisuudessa ovat suuret. Länsi-Suomen läänin luokanopettajista muodollinen kelpoisuus hoitamaansa tehtävään puuttui 5,8 %:lta (38) ja Etelä-Suomen läänissä 27,8 %:lta (175). Erytisluokanopettajista ja erityisopettajista 37,4 % (107) oli kelpoisuutta vailla hoitamaansa tehtävään. Länsi-

Suomen läänissä muodollinen kelpoisuus puuttui 27,1 %:lta (36) ja Etelä-Suomen läänissä 49,1 %:lta (57). Katso taulukko 6 (s. 20 – 24).

Taulukko 4. Suomenkielisen perusopetuksen ja lukiokoulutuksen lehtoreiden ja päätoimisten tuntiopettajien muodollinen kelpoisuus opettajan eniten opettaman aineen mukaan kevätlukukaudella 2002

Opettajan eniten opettama aine	Lehtorit ja päätoimiset tuntiopettajat		
	Yhteensä	Muodollisesti kelpoisia hoitamaansa tehtävään	
		f	%
Äidinkieli ja kirjallisuus (suomi)	2 204	2 035	92,3
Äidinkieli ja kirjallisuus (saame, viittomakieli, ruotsi), saame	16	9	56,3
Toinen kotimainen kieli ruotsi	1 643	1 532	93,3
Englanti	3 255	3 040	93,4
Saksa	662	628	94,9
Ranska	318	298	93,7
Venäjä	78	70	89,7
Espanja	35	30	85,7
Italia	6	6	100,0
Latina	12	9	75,0
Muu kieli (toinen kotimainen kieli suomi, muu kieli)	47	36	76,6
Matematiikka	2 978	2 802	94,1
Fysiikka	659	630	95,6
Kemia	328	312	95,1
Maantieto	334	317	94,9
Biologia (ml. ympäristö- ja luonnontieteet)	1 198	1 145	95,6
Uskonto, evankelis-luterilainen	700	616	88,0
Uskonto, ortodoksinen	61	51	83,6
Muut uskonnot	6	3	50,0
Elämäkatsomustieto	8	5	62,5
Historia, yhteiskuntaoppi	1 275	1 216	95,4
Oppilaanohjaus/Opinto-ohjaus	830	645	77,7
Musiikki	580	446	76,9
Kuvataide	748	615	82,2
Liikunta	1 343	1 105	82,3
Terveystieto *	3	...	...
Käsityö/tekstiilityö	668	616	92,2
Käsityö/tekninen työ	715	618	86,4
Kotitalous	1 047	989	94,5
Filosofia	40	38	95,0
Psykologia	187	174	93,0
Tietotekniikka	495	436	88,1
Kaupalliset aineet ja konekirjoitus	76	55	72,4
Päätoiminen tuntiopettaja, luokanopetus	482	329	68,3
Päätoiminen tuntiopettaja, osa-aikainen erityisopetus	85	46	54,1
Muu	92	57	62,0
Tieto aineesta puuttuu	213	79	37,1
Yhteensä *	23 427	21 044	89,8

* Pienten ryhmien kelpoisuustietoja ei ole ollut tietoturvasyistä kaikin osin käytettävissä, luvut sisältyvät kuitenkin summalukuihin.

Lähde: Tilastokeskus. Opettajakysely keväällä 2002.

Taulukko 6. Ruotsinkielisen perusopetuksen ja lukiokoulutuksen lehtoreiden ja päätoimisten opettajien muodollinen kelpoisuus opettajan eniten opettaman aineen mukaan kevätlukukaudella 2002

Opettajan eniten opettama aine	Lehtorit ja päätoimiset tuntiopettajat		
	Yhteensä	Muodollisesti kelpoisia hoitamaansa tehtävään	
		f	%
Äidinkieli ja kirjallisuus (ruotsi)	162	145	89,5
Toinen kotimainen kieli suomi	154	128	83,1
Englanti	160	139	86,9
Saksa	46	43	93,5
Ranska	31	29	93,5
Venäjä *	1	...	...
Espanja *	4	...	...
Italia *	1	...	...
Latina *	1	...	...
Muu kieli (äidinkieli ja kirjallisuus suomi, toinen kotimainen kieli ruotsi, muu)	8	7	87,5
Matematiikka	210	173	82,4
Fysiikka	35	32	91,4
Kemia	23	16	69,6
Maantieto	30	26	86,7
Biologia (ml. ympäristö- ja luonnontieteet)	72	63	87,5
Uskonto, evankelis-luterilainen	49	41	83,7
Uskonto, ortodoksinen *	3	...	...
Muut uskonnot *	1	...	...
Elämäkatsomustieto *	2	...	...
Historia, yhteiskuntaoppi	87	82	94,3
Oppilaanohjaus/Opinto-ohjaus	59	43	72,9
Musiikki	49	25	51,0
Kuvataide	51	38	74,5
Liikunta	108	80	74,1
Terveystieto	0	...	...
Käsityö/tekstiilityö	58	46	79,3
Käsityö/tekninen työ	53	41	77,4
Kotitalous	67	61	91,0
Filosofia *	2	...	...
Psykologia	10	7	70,0
Tietotekniikka	25	11	44,0
Kaupalliset aineet ja konekirjoitus *	2	...	...
Päätoiminen tuntiopettaja, luokanopetus	117	64	54,7
Päätoiminen tuntiopettaja, osa-aikainen erityisopetus	15	13	86,7
Muu *	4	...	...
Tieto aineesta puuttuu	36	6	16,7
Yhteensä *	1 736	1 371	79,0

* Pienten ryhmien kelpoisuustietoja ei ole ollut tietoturvasyistä kaikin osin käytettävissä, luvut sisältyvät kuitenkin summalukuihin.

Lähde: Tilastokeskus. Opettajakysely keväällä 2002.

Ennuste perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa opettavien tehtävään muodollisesti kelpoisten opettajien jakautuminen arvioidun eläkkeelle siirtymisiän (60 – 61 vuotta) ylittäneisiin ja sitä nuorempien jakautuma opetuskielen ja tehtävätyypin perusteella vuonna 2020 on esitetty taulukossa 7.

Taulukko 7. Perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa kevätlukukaudella 2002 opettaneiden tehtäväänsä muodollisesti kelpoisten opettajien jakautuminen laskennallisesti alle 60-/61-vuotiaisiin ja vähintään 60-/61-vuotiaisiin vuonna 2020

Opetuskieli Tehtävätyyppi	Perusopetus vuonna 2002			Lukiokoulutus vuonna 2020			Perusopetus ja lukiokoulutus yhteensä		
	Tehtäväänsä muod. kelpois. opettajia	Muod. kelp. opett. ikä vuonna 2020		Tehtäväänsä muod. kelpois. opettajia	Muod. kelp. opett. ikä vuonna 2020		Tehtäväänsä muod. kelpois. opettajia	Muod. kelp. opett. ikä vuonna 2020	
		Alle 60-vuotiaita	Vähint. 60-vuotiaita		Alle 61-vuotiaita	Vähint. 61-vuotiaita		Alle 60-/61-vuotiaita	Vähint. 60-/61-vuotiaita
Suomenkielinen koulutus									
Rehtorit	1 023	168	855	393	59	334	1 416	227	1 189
Lehtorit	12 270	3 844	8 426	5 149	1 669	3 480	17 419	5 513	11 906
Luokanopettajat ja esiluokanop.	16 811	8 032	8 779				16 811	8 032	8 779
Erityisluokanop. ja erityisop.	3 252	1 005	2 247				3 252	1 005	2 247
Maahanmuuttajien opettajat	139	50	89	19	5	14	158	55	103
Päätöimiset tuntiopettajat	2 658	1 635	1 023	967	699	268	3 625	2 334	1 291
Rehtorit ja päät. opett. yht.	36 153	14 734	21 419	6 528	2 432	4 096	42 681	17 166	25 515
Sivutoimiset tuntiopettajat	134	81	53	122	77	45	256	158	98
Kaikkiaan	36 287	14 815	21 472	6 650	2 509	4 141	42 937	17 324	25 613
Ruotsinkielinen koulutus									
Rehtorit	48	8	40	33	2	31	81	10	71
Lehtorit	755	281	474	335	137	198	1 090	418	672
Luokanopettajat ja esiluokanop.	1 198	671	527				1 198	671	527
Erityisluokanop. ja erityisop.	179	59	120				179	59	120
Maahanmuuttajien opettajat	2	1	1	0	0	0	2	1	1
Päätöimiset tuntiopettajat	220	152	68	61	43	18	281	195	86
Rehtorit ja päät. opett. yht.	2 402	1 172	1 230	429	182	247	2 831	1 354	1 477
Sivutoimiset tuntiopettajat	24	14	10	11	7	4	35	21	14
Kaikkiaan	2 426	1 186	1 240	440	189	251	2 866	1 375	1 491

Lähde: Tilastokeskus. Opettajakysely keväällä 2002.

Opettajien koulutustarve vuotta 2020 varten

Peruslaskelmat eri opettajankoulutuksen saaneiden tarpeesta vuonna 2020, opettajavarannosta, koulutettavien määrästä opettajatarpeen täyttämiseksi ja koulutuksen mitoittamisesta ovat taulukoissa 8–10. (s. 31 – 33)

Taulukko 8. Peruslaskelma perusopetuksen ja lukiokoulutuksen opettajien koulutustarpeesta vuoden 2020 opettajatarvetta varten sekä koulutukseen otettavien määrästä vuosina 2003–2008

Tehtävä/Opettajankoulutus 1)	Opettaja- tarve perus- opetuk. ja lukiokoulut. vuonna 2020 2)	Opettaja- varanto yhteensä 3)	Peruslaskelma koulutukseen otettavista vuoden 2020 opettajatarv. varten yhteensä 4)	Peruslaskelma koulutukseen otettavista yhteensä vuosina 2003 - 2008
Suomenkielinen koulutus				
Rehtorit 2)	227	227	2)	2)
Luokanopetus 5)	18 439	12 239	7 884	3 639
Erityisopetus	4 604	1 472	4 481	2 240
Aineenopetus	20 719	13 436	11 393	6 057
Oppilaanohjaus/Opinto-ohjaus	856	257	925	463
Yhteensä	44 845	27 631	24 683	12 399
Maahanmuuttajien opettajat	253			
Kaikkiaan	45 098			
Ruotsinkielinen koulutus				
Rehtorit 2)	10	10	2)	2)
Luokanopetus 5)	1 480	1 116	462	213
Erityisopetus	286	163	170	85
Aineenopetus	1 431	929	782	415
Oppilaanohjaus/Opinto-ohjaus	59	13	72	36
Yhteensä	3 266	2 231	1 486	749
Maahanmuuttajien opettajat	3			
Kaikkiaan	3 269			

1) Laskelmissa käytettyyn opettajien koulutusaikaan sisältyvät kyseisen opettajakelpoisuuden antavat opinnot tutkintoiheen ja muine opintoiheen.

2) Vuoden 2002 opettajavarannon muodollisesti kelpoiset rehtorit, jotka ovat vuonna 2020 alle 60-vuotiaita (perusopetus) / alle 61-vuotiaita (lukio) on merkitty laskennassa ryhmään rehtorit.

Uudet vuoden 2020 rehtorit varten koulutettavat opettajat on merkitty opettajankoulutuksen mukaisiin ryhmiin, koska rehtoreilta edellytetään asianomaisen koulutusmuodon opettajan kelpoisuutta.

3) Varannon muodostavat ne vuonna 2002 työssä olleet muodollisesti kelpoiset opettajat, jotka vuonna 2020 ovat alle 60-vuotiaita (perusopetus) / alle 61-vuotiaita (lukiokoulutus) sekä koulutuksessa jo olevat (ennen vuotta 2002 ja vuonna 2002 oletut), jotka valmistuvat ja siirtyvät opettajiksi. Opettajan työhön siirtyvien opettajien määrästä on vähennetty heidän oletettu liikkuvuutensa työuran aikana.

4) Koulutukseenottotarpeen mitoituksessa on huomioitu, että kaikki eivät suorita aloittamaansa tutkintoa valmiiksi, kaikki valmistuneet eivät mene opettajiksi ja että opettajat liikkuvat työuransa aikana.

5) Tähän lukuun sisältyy luokanopettajana toimivien opettajien koulutustarve, minkä lisäksi luokanopettajakoulutusta tarvitsevat erityisluokanopettajat.

Taulukko 9. Peruslaskelma aineenopettajaksi koulutettujen tarpeesta perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa vuonna 2020 sekä koulutukseen otettavien määrästä vuosina 2003–2008/ Suomenkielinen koulutus

Tehtävä/Opettajankoulutus Opettajan eniten opettava aine	Opettaja- tarve perus- opetuk. ja lukiokoulut. vuonna 2020 2)	Opettaja- varanto yhteensä 3)	Peruslaskelma koulutukseen otettavista vuoden 2020 tarv. varten yhteensä 4)	Peruslaskelma koulutukseen otettavista yhteensä vuosina 2003 - 2008
Aineenopetus 1)	20 719	13 436	11 393	6 057
Äidinkieli ja kirjallisuus (suomi)	2 115	1 486	971	530
Englanti	3 079	1 546	2 368	1 291
Ruotsi	1 537	1 066	728	397
Saksa	616	514	158	86
Ranska	294	276	28	15
Muut kielet	181	230	0	0
Matematiikka, fysiikka, kemia	3 758	2 019	2 686	1 465
Biologia, maantieto/maantiede	1 445	1 063	589	321
Uskonto, ev.-lut.	651	479	266	145
Uskonto (ort., muu), elämänt.t.	71	46	38	21
Historia, yhteiskuntaoppi	1 218	1 114	161	88
Musiikki	552	401	233	140
Kuvataide	712	457	394	197
Lääkunta, terveystieto	1 332	744	908	457
Käsityö	1 330	874	704	325
Kotitalous	988	566	652	301
Filosofia	36	81	0	0
Psykologia	168	136	49	27
Tietotekniikka	409	245	253	138
Muut aineet 5)	227	93	207	113

1) Laskelmissa käytettyyn opettajien koulutusaikaan sisältyvät kyseisen opettajakelpoisuuden antavat opinnot tutkintoihin ja muine opintoihin.

2) Vuonna 2020 tarvittavaan opettajamäärään on sisällytetty päätoimisten opettajien lisäksi rehtorit, koska heiltä edellytetään asianomaisen koulutusmuodon opettajan kelpoisuus.

3) Varannon muodostavat ne vuonna 2002 työssä olleet muodollisesti kelpoiset opettajat, jotka vuonna 2020 ovat alle 60-vuotiaita (perusopetus) / alle 61-vuotiaita (lukiokoulutus) sekä koulutuksessa jo olevat (ennen vuotta 2002 ja vuonna 2002 otetut), jotka valmistuvat ja siirtyvät opettajiksi. Opettajan työhön siirtyvien opettajien määrästä on vähennetty heidän oletettu liikkuvuutensa työuran aikana.

4) Koulutukseenottotarpeen mitoituksessa on huomioitu, että kaikki eivät suorita aloittamaansa tutkintoa valmiiksi, kaikki valmistuneet eivät mene opettajiksi ja että opettajat liikkuvat työuransa aikana.

5) Opettajavarantoon on laskettu vuoden 2002 opettajistosta muodollisesti kelpoiset opettajat, jotka vuonna 2020 ovat alle 60-/61-vuotiaita, ei opettajavarannon täydentymää.

Taulukko 10. Peruslaskelma aineenopettajaksi koulutettujen tarpeesta perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa vuonna 2020 sekä koulutukseen otettavien määrästä vuosina 2003–2008 / Ruotsinkielinen koulutus

Tehtävä/Opettajankoulutus Opettajan eniten opettava aine	Opettaja- tarve perus- opetuk. ja lukiokoulut. vuonna 2020 2)	Opettaja- varanto yhteensä 3)	Peruslaskelma koulutukseen otettavista vuoden 2020 tarv. varten yhteensä 4)	Peruslaskelma koulutukseen otettavista yhteensä vuosina 2003 - 2008
Aineenopetus 1)	1 431	929	782	415
Äidinkieli ja kirjallisuus (ruotsi)	152	129	35	19
Englanti	148	78	107	59
Suomi	143	96	73	40
Saksa	42	37	8	4
Ranska	28	20	13	7
Muut kielet	15	6	13	7
Matematiikka, fysiikka, kemia	250	115	208	113
Biologia, maantieto/maantiede	95	58	57	31
Uskonto, ev.-lut.	45	48	0	0
Uskonto (ort., muut), elämänt.t.	6	4	3	2
Historia, yhteiskuntaoppi	82	82	0	0
Musiikki	46	35	18	11
Kuvataide	48	32	25	12
Liikunta, terveystieto	106	55	79	40
Käsityö	105	69	55	25
Kotitalous	63	38	38	18
Filosofia	2	4	0	0
Psykologia	9	8	2	1
Tietotekniikka	20	9	17	9
Muut aineet 5)	26	6	31	17

1) Laskelmissa käytettyyn opettajien koulutusaikaan sisältyvät kyscisen opettajakelpoisuuden antavat opinnot tutkintoineen ja muine opintoineen.

2) Vuonna 2020 tarvittavaan opettajamäärään on sisällytetty päätoimisten opettajien lisäksi rehtorit, koska heiltä edellytetään asianomaisen koulutusmuodon opettajan kelpoisuus.

3) Varannon muodostavat ne vuonna 2002 työssä olleet muodollisesti kelpoiset opettajat, jotka vuonna 2020 ovat alle 60-vuotiaita (perusopetus) / alle 61-vuotiaita (lukiokoulutus) sekä koulutuksessa jo olevat (ennen vuotta 2002 ja vuonna 2002 otetut), jotka valmistuvat ja siirtyvät opettajiksi. Opettajan työhön siirtyvien opettajien määrästä on vähennetty heidän oletettu liikkuvuutensa työuran aikana.

4) Koulutukseenottotarpeen mitoituksessa on huomioitu, että kaikki eivät suorita aloittamaansa tutkintoa valmiiksi, kaikki valmistuneet eivät mene opettajiksi ja että opettajat liikkuvat työuransa aikana.

5) Opettajavarantoon on laskettu vuoden 2002 opettajistosta muodollisesti kelpoiset opettajat, jotka vuonna 2020 ovat alle 60-/61-vuotiaita, ei opettajavarannon täydentymää.

Opettajatarvetyöryhmän ehdotus lähivuosien opettajankoulutukseen otettavien opiskelijoiden määrästä.

Taulukko 11. Opettajatarvetyöryhmän ehdotus koulutukseen otettavien määräksi vuosina 2003–2008

Tehtävä/Opettajankoulutus Opettajan eniten opettava aine	Ehdotus koulutukseen otettavien määräksi vuosina 2003 - 2008		
	Suomen- kielinen koulutus	Ruotsin- kielinen koulutus	Yhteensä
Luokanopettajat 1)	5 000	400	5 400
Erityisopetuksen opettajat	2 300	90	2 390
Oppilaanohjaajat/ opinto-ohjaajat	500	40	540
Aineenopettajat	6 270	460	6 730
Äidinkieli ja kirjallisuus	550	20	570
Englanti	1 300	60	1 360
Toinen kotimainen kieli	400	40	440
Saksa	90	5	95
Ranska	15	10	25
Muut kielet	0	10	10
Matematiikka, fysiikka, kemia	1 500	120	1 620
Biologia, maantieto/maantiede	350	35	385
Uskonto, ev.-lut.	150	2	152
Uskonto (ort., muu), elämäkatsomustieto	25	2	27
Historia, yhteiskuntaoppi	100	5	105
Musiikki	150	15	165
Kuvataide	200	15	215
Liikunta, terveystieto	500	40	540
Käsityö	350	30	380
Kotitalous	300	20	320
Filosofia	0	0	0
Psykologia	30	1	31
Tietotekniikka	140	10	150
Muut aineet	120	20	140

1) Ehdotus sisältää myös erityisluokanopettajien luokanopettajakoulutustarpeen.

Opettajankoulutuksen kehittämisen yhteydessä on Helsingin yliopistossa aiemmin arvioitu, että oma osuutemme opettajaksi koulutettavien valtakunnallisesta määrästä olisi 20 – 25 %. Luettelossa mainituista opettajanimikkeistä Helsingin yliopistossa ei kouluteta opinto-ohjaajia eikä liikunnanopettajia. Musiikin, kuvataiteen ja tanssitaiteen opettajiksi valmistuvat suorittavat meillä opettajan pedagogiset opinnot, jotka toteutetaan yhteistyössä ko. taidekorkeakoulun kanssa (TK).